

TILSYNSRAPPORT -VEDTAK

Felles tilsyn med meldeplikten til
barnevernet. Tilsyn etter
barnehageloven og opplæringsloven.

Siljan kommune

Sammendrag

Vi gjennomfører tilsyn med Siljan kommune. Temaet for tilsynet er: Ivaretar Siljan kommune sitt ansvar for at barnehager og skoler oppfyller meldeplikten til barnevernet. Formålet med tilsynet er å sikre at barn som har behov for hjelp og tiltak fra barneverntjenesten, får det.

Når det gjaldt vårt tilsyn med Siljan kommune som skoleeier, konkluderte vi med følgende:
På bakgrunn av dokumentasjon og intervjuer vurderer tilsynet at Siljan kommune har et forsvarlig system for å vurdere og følge opp at skolen gjør personalet i stand til å oppfylle meldeplikten til barnevernet.

Når det gjaldt Siljan kommune som barnehagemyndighet, konkluderte vi med at:
På bakgrunn av dokumentasjon og intervjuer vurderer Fylkesmannen at barnehagemyndigheten i Siljan kommune ikke ivaretar sin myndighetsrolle ved å påse at barnehagene overholder meldeplikten.

Kommunen mottok en foreløpig tilsynsrapport og har uttalt seg innen fristen. Kommunen hadde ingen kommentar til foreløpig rapport. Vi har derfor ikke gjort noen endringer. Endelig rapport er lik foreløpig rapport. Vi fatter nå vedtak med pålegg om retting. Kommunen har rettefrist til **15.02.2021**.

Innledning

Fylkesmannen i Vestfold og Telemark har gjennomført tilsyn med meldeplikten til barnevernet i Siljan kommune. Fylkesmannen har undersøkt om kommunen ivaretar sitt ansvar for at barnehager og skoler oppfyller meldeplikten til barnevernet.

I den forbindelse har Fylkesmannen gjennomgått kommunens egenvurderinger og dokumenter fra virksomhetene. Vi var også på tilsynsbesøk der vi blant annet intervjuet kommunaldirektør, kommunalsjef for oppvekst og andre aktuelle personer i kommunen. Vi undersøkte om virksomhetene sørger for at meldeplikten praktiseres i samsvar med aktuelle lovkrav.

I de enkelte særlovene som hjemler plikten til å melde bekymring til barneverntjenesten, er det også tatt inn en plikt for ansatte i barnehagen og skole om å være oppmerksom på forhold som fører til tiltak fra barneverntjenesten. Oppmerksomhetsplikten og meldeplikten til barnevernet henger tett sammen. For å kunne ivareta oppmerksomhetsplikten, er det en forutsetning at de ansatte har kunnskap om hvilke situasjoner som kan føre til tiltak. Oppmerksomhetsplikten alene, er ikke en del av dette tilsynet.

Fylkesmannen konkluderer med følgende:

Skole

På bakgrunn av dokumentasjon og intervjuer vurderer tilsynet at Siljan kommune har et forsvarlig system for å vurdere og følge opp at skolen gjør personalet i stand til å oppfylle meldeplikten til barnevernet.

Barnehage

På bakgrunn av dokumentasjon og intervjuer vurderer Fylkesmannen at barnehagemyndigheten i Siljan kommune ikke ivaretar sin myndighetsrolle ved å påse at barnehagene overholder meldeplikten.

1. Hvilke lovkrav stilles til kommunen

Både offentlige myndigheter og særskilte yrkesutøvere, har etter barnevernloven § 6-4 en opplysningsplikt til barnevernet:

Enhver som utfører tjeneste eller arbeid for et forvaltningsorgan, skal uten hinder av taushetsplikt melde fra til barneverntjenesten uten ugrunnet opphold

- a) når det er grunn til å tro at et barn blir eller vil bli mishandlet, utsatt for alvorlige mangler ved den daglige omsorgen eller annen alvorlig omsorgssvikt,
- b) når det er grunn til å tro at et barn har en livstruende eller annen alvorlig sykdom eller skade og ikke kommer til undersøkelse eller behandling, eller at et barn med nedsatt funksjonsevne eller et spesielt hjelpetrengende barn ikke får dekket sitt særlige behov for behandling eller opplæring,
- c) når et barn viser alvorlige atferdsvansker i form av alvorlig eller gjentatt kriminalitet, misbruk av rusmidler eller en annen form for utpreget normløs atferd,
- d) når det er grunn til å tro at et barn blir eller vil bli utnyttet til menneskehandel.

I tillegg til at opplysningsplikten er regulert i barnevernloven, er den også tatt inn i særlovgivningen; opplæringsloven § 15-3 og barnehageloven § 22. Innholdet i opplysningsplikten er her likt regulert, med unntak av at barnehageloven § 22 ikke har med punktet om alvorlige atferdsvansker som fremgår av barnevernloven § 6-4 bokstav c. Hensikten med å ta inn opplysningsplikten i særlovgivningen er å tydeliggjøre den enkelte ansattes selvstendig plikt til å melde til barnevernet.

2. Tilsynshjemmel

Tilsynet er rettet mot kommunen og ikke mot den enkelte ansatte. Etter kommuneloven § 30-2 kan Fylkesmannen føre tilsyn med lovligheten av kommunens plikter etter særlovgivningen. Det innebærer at det må være en klar tilsynshjemmel i særlovgivningen og at tilsynet er begrenset til de krav som stilles i særlovene. Fylkesmannens tilsynsmyndighet følger også av opplæringsloven § 14-1, barnehageloven § 9 første ledd.

Fylkesmannen fører tilsyn med om kommunen oppfylder sine plikter på hvert enkelt område. Det innebærer at det vil være variasjoner i hva man kan forvente å finne eller etterspørre av styringsaktiviteter fra kommunen på hvert enkelt område, ut fra hvordan dette er regulert i særlovgivningen.

På barnehageområdet er hovedproblemstillingen om kommunen som barnehagemyndighet ivaretar sin myndighetsrolle ved å gi veiledning og påse at barnehagene i kommunen overholder meldeplikten, jf. barnehageloven §§ 8 og 16.

Kommunen skal etter opplæringsloven § 13-10 ha et forsvarlig system for å vurdere om skolene gjør personalet i stand til å oppfylle meldeplikten, og følge opp det som blir avdekket.

3. Kort om kommunen

Siljan kommune har ca. 2 400 innbyggere og ligger i Vestfold og Telemark fylke. Siljan har kort avstand til Grenlandskommunen med et godt kollektivt tilbud.

Siljan kommune har kommunaldirektør Jan Sæthre som øverste administrativ leder i kommunen. Kommunaldirektør har en ledergruppe som består av oppvekst, helse og samfunn, i tillegg til administrasjon.

Oppvekstavdelingen er ledet av kommunalsjef Torny S. Moripen. I oppvekstavdelingen er barnevern, barnehagemyndighet, barnehageeier, skolene, voksenopplæring, kulturskole og PP-tjenesten plassert organisatorisk.

Siljan har to kommunale skoler; Midtbygda barneskole og Siljan ungdomsskole, i tillegg voksenopplæring. I Siljan er det to kommunale barnehager. Opdalen barnehage og Loppedåpan barnehage.

Midtbygda barneskole har 195 elever og 23 årsverk bestående av pedagoger, fagarbeidere og ledelse. Siljan ungdomsskole har ca. 84 elever og ca. 19 ansatte.

4. Hvordan tilsynet er gjennomført

Fylkesmannen varslet Siljan kommune om tilsynet i brev av 30.06.2020. I varselet presenterte vi tilsystemet og hvilke tjenester vi skulle ha tilsyn med. Vi ga eksempler på relevant informasjon som vi ba om å få tilsendt, samt at vi ba kommunen gjennomføre egenvurdering i RefLex. Vi inviterte oss inn til et formøte i kommunen for å nærmere presentere tilsynet og avklare sammen med kommunenes ledelse hvilke opplysninger og dokumenter som ville være relevante for å opplyse tilsynet.

Formøte ble avholdt 02.09.2020 i Siljan kommuneadministrasjon. I formøte deltok kommunalsjef oppvekst, rektor barneskole, rektor ungdomsskole, barnehagemyndighet og styrere fra to barnehager.

Intervjuene ble gjennomført den 06. og 12.10.2020. Vi gjennomførte intervju med kommunalsjef, kommunedirektør, styrer og pedagogisk leder i Opdalen barnehage, styrer i Loppedåpan barnehage, barnehagemyndigheten, rektor og ansatte ved Midtbygda skole og rektor og ansatte ved Siljan ungdomsskolen 12.10.2020.

Sluttmøte ble avholdt digitalt den 29.10.2020. De vi hadde intervjuet i tilsynet ble invitert til å delta på sluttmøte. Alle deltok med unntak av rektor ved Midtbygda skole. Våre foreløpige funn og vurderinger ble presentert.

5. Hvilket faktagrunnlag fylkesmannen har lagt til grunn og hvordan fylkesmannen har vurdert

Siden BTI-modellen er en sentral del av kommunens kompetanse på reglene om meldeplikt til barneverntjenesten, innleder vi med en kort redegjørelse for modellen.

BTI-modellen (bedre tverrfaglig innsats)

Siljan kommune har siden 2016 benyttet seg av BTI -modellen i skole og barnehage. BTI- modellen er en metode for tidlig innsats og tverrfaglig samarbeid rundt barn og unge som vekker undring/bekymring. Modellen består av rutiner og prosedyrer-samt ulike verktøy samlet i handlingsveiledere med ulike verktøy, og er en elektronisk stafettlogg. Handlingsveilederen er digitalisert.

Rutiner og prosedyrer som er plassert i BTI-modellen er tilgjengelig for skole, barnehager og andre instanser. Modellen omfatter alle ansatte i Siljan kommune. Det medfører oversikt for ansatte, barn, unge og deres foreldre.

BTI-modellen inneholder:

- Elektronisk stafettlogg der alle tiltak beskrives, blir gitt ansvar og evalueres
- Oversikt over ulike tiltak/tilbud for barn og unge i Siljan kommune
- Verktøy og veiledere
- Beskrivelse av nivåer i arbeidet
- Beskrivelse av rollen som stafettholder

Verktøy i BTI-modellen er skjemaer og veiledere. Barnehage og skole har egne handlingsveiledere som gjelder sin sektor. Hver av disse veilederen har egne skjema for melding til barneverntjenesten.

Veilederne viser 5 trinn fra bekymring til melding, hvorav det å identifisere og fange opp når et barn er i en situasjon som kan gi grunnlag for hjelp fra barneverntjenesten.

Siljan kommune hadde de tre første årene (2016, 2017, 2018) to BTI koordinatorene i ca. 10 % stilling hver, med ansvar for vedlikehold av modellen, ansvar for kompetansehevsplan og opplæring av ansatte. I dag er det en koordinator.

BTI koordinator inviterer til ressursgruppemøte BTI to ganger i året. Da deltar alle ledere i oppvekstveddelingen, kommunalsjef oppvekst, forebyggende helse, fysioterapeut, psykiatrisk sykepleier og leder for forebyggende enhet helse.

Midtbygda skole, Siljan ungdomsskole, Loppedåpan barnehage og Opdalen barnehage har alle hatt opplæring i BTI-modellen. Enkelte av de ansatte vi snakket med hadde tatt modellen i bruk. Alle vi snakket med var kjent med reglene om meldeplikt til barneverntjenesten. Arbeidet med å gjennomføre BTI modellen er lederstyrt og sikrer både planlegging og gjennomføring.

Skoleeier

Skoleeier skal ha et system for å vurdere og følge opp at skolen gjør personalet i stand til å oppfylle meldeplikten til barnevernet. For at et system skal være forsvarlig, må det være egnet til å avdekke forhold som er i strid med opplæringsloven og sikre at det blir satt i gang nødvendige og egnede tiltak for å oppfylle meldeplikten. Skoleeier må innhente og bruke tilstrekkelig og oppdatert informasjon om skolens praksis, vurdere om praksisen er i samsvar med regelverket og eventuelt følge opp at skolene endrer praksis slik at de oppfyller meldeplikten. For å kunne gjøre dette må skoleeieren ha kunnskap om hvilke krav opplæringsloven stiller til skolene. Skoleeieren står fritt til å utforme systemet slik at det er tilpasset lokale forhold, men for at det skal være forsvarlig, må systemet kunne avdekke og rette opp brudd på regelverket innen rimelig tid.

Fakta og observasjoner

Siljan kommune har et kvalitetssystem for grunnskolen som viser styringsdokumenter som skal sikre at kommune som skoleeier oppfyller sine krav etter opplæringsloven med forskrift. Kvalitetssystemet viser skoleeiers ansvar for blant annet at ansatte i skolen har tilstrekkelig kompetanse til å oppfylle krav i opplæringsloven. Det er kommunalsjef og rektor som er delegert ansvar for å følge opp at regelen i opplæringsloven blir fulgt. Når det gjelder rutiner for konkrete oppgaver i skolen, herunder rutiner for meldeplikt, så er ansvaret for rutinene tillagt skolefaglig ansvarlig og rektor har ansvar for oppfølging.

I kommunens kvalitetssystem for grunnskolen, er det en «sjekklister opplæringsloven» som er et funksjonelt verktøy som skal sikre at opplæringsloven følges. Sjekklisten har delt opp opplæringsloven i temaer med egne kontrollområder. Meldeplikt til barnevernet er et tema som tilhører et kontrollområde.

I sjekklisten står det at det en gang i året skal opplyses til personal om opplysningsplikt/meldeplikt til barneverntjenesten. Videre fremgår det av sjekklisten at barneverntjenesten skal besøke skolene hvert 3. år. Det vises også til BTI's handlingsveiledere. I august skal kommunalsjef/rektor følge opp avvik fra sjekklisten.

For hvert kontrollområde skal det gjennomføres en vurdering av om kravene i lov og forskrift blir oppfylt. Disse vurderingen skal oppsummeres i kommunens tilstandsrapport. Av kommunes årshjul, som er en del av kvalitetssystemet, ser vi at i juni skal kommunalsjef/rektor gå gjennom «sjekklister for lovoppfyllelse».

Høsten 2019 ble det etablert en ny rutine som innebærer at barneverntjenesten opplyser til skoleeier hvilken tjeneste som melder til barnevernet. Skoleeier får på denne måten en oversikt over hvilke tjenesteområder i kommunen som melder eller ikke melder. Meldingsoversikten viste at barneverntjenesten de siste 5 år hadde mottatt flere meldinger fra skolesektoren, med en overvekt fra ungdomsskolen.

Kommunalsjefen/skoleeier er kjent med BTI- modellen. Skoleeier sier i intervjuet at BTI er med på å sikre at det meldes fra til barnevernet. Det arrangeres opplæring for nyansatte 2 ganger i året. Er det behov for opplæring utover det, kan leder på skole og barnehage invitere BTI koordinator for opplæring og veiledning.

Rutiner for meldeplikt er en del av BTI-modellen og finnes digitalt. I BTI-systemet kalles rutinen for «5 trinn fra bekymring til melding». Intervjuinformasjon bekrefter at BTI- modellen er gjennomgått ved oppstart høsten 2020.

BTI skjemaet «5 trinn fra bekymring til melding» beskriver trinnene frem til melding sendes til barneverntjenesten. Trinnene er «del», «systematiser», «konkretiser», «gjør opp status» og «vurder». Lovgrunnlaget for meldeplikten og at det er en personlig meldeplikt, går frem av skjemaet. Når vi spør de ansatte om hvilke rutiner de har for å melde til barnevernet på skolen svare de at de skal kartlegge situasjonen, snakke med kollegaer, drøfte saker, snakke med rektor som melder saken. I intervjuene med lærerne på skolen så beskriver de at de har en meldeplikt, som er personlig, men at det er rektor på skolen som leder saker inn for barneverntjenesten. Rektor sier i intervjuet at det er han som melder, men at det er presisert at hver enkelt har en personlig meldeplikt.

Siljan kommune som skoleeier opplyser i egenvurdering at de skaffer seg informasjon om hvordan skolen gjør personalet i stand til å oppfylle meldeplikten til barnevernet ved at alle ansatte er kjent med programmet BTI og at det er tema på oppstartsmøte ved nytt skoleår, samt at tema bekymring for elever jevnlig tas opp i de faste møtene på de enkelte trinn.

I intervjuene kommer det frem at det er månedlige møter med rektorene og oppvekstsjefen. BTI-modellen og reglene om meldeplikt kan være tema i de månedlige rektormøtene. I tillegg er det avdelingsmøter med rektorer, barnehagestyrere, PP-tjenesten og barnevern. Møtene brukes som arena for å bygge et lærende fellesskap, og tema om meldeplikten har vært tatt opp.

Skoleeier har etablert en informasjonskanal fra barneverntjenesten hvor skoleeier gjøres kjent med omfang av meldinger fra skolene til barnevernet. Dette skjer ved rapportering to ganger i året.

Det kommer frem i intervjuene at det er flere saker som meldes til barnevernet fra skolene. Skolene snakker jevnlig om meldeplikten, og det er mange saker som diskuteres. Det kommer videre frem at det er en del utfordrende saker.

Lærerne sier i intervjuene at de kan snakke med rektor og drøfte med han dersom de er usikre. Alle skolens ansatte som vi snakket med i intervjuene var kjent med den personlige meldeplikten. Lærerne sier også at de kan drøfte saken anonymt med barnevernet. Foresatte blir som hovedregel informert dersom det sendes bekymringsmelding, og det ikke er fare for vold eller overgrep.

Ved oppstart av skoleåret har både Siljan ungdomsskole og Midtbygda skole gitt informasjon til de ansatte om BTI-modellen og meldeplikt til barneverntjenesten. Barneverntjenesten har deltatt på personalmøter og på foreldremøter.

Begge skolene har faste møter for lærerne. Det er ukentlige trinnmøter og plangruppemøter på Siljan ungdomsskole og tirsdagsmøter «rød tid» på onsdager på Midtbygda skole. Da kan temaet være meldeplikt og elever det er særlig bekymring for. I intervjuene sier lærerne at i disse møtene er det rom for og det diskuteres ofte saker knyttet til meldeplikten. Det er teamledermøter annenhver uke, hvor elever man er bekymret for drøftes.

Vurdering

Fylkesmannen har vurdert om skoleeier skaffer seg informasjon om hvordan skolene gjør personalet i stand til å oppfylle meldeplikten til barnevernet.

Etter vår vurdering viser intervjuer og øvrig dokumentasjon at skoleeier skaffer seg informasjon om hvordan skolene gjør personalet i stand til å oppfylle meldeplikten.

Siljan kommune har siden 2016 anvendt BTI- modellen. Kommunalsjefen er kjent med og opptatt av at BTI modellen er kjent og benyttes av ansatte i Siljan kommune. Gjennom kommunens kvalitetssikringssystem for grunnskolen kan kommunal ledelse følge med på om ansatte får opplæring i BTI- modellen og gjøres kjent med reglene om meldeplikt til barneverntjenesten.

Etter vår vurdering har de ansatte på skolen god kjennskap til regelverket om meldeplikten. De har god kunnskap om når de skal melde, hvordan de skal melde og at meldeplikten er personlig. Videre er det tydelig at de kan snakke med rektor eller drøfte anonymt med barneverntjenesten i saker der de er usikre. Skolen har også lagt godt til rette for møter der de ansatte kan drøfte saker.

Rektor sier i intervjuet at det rapporteres oppover hvordan meldeplikten følges opp, og at dette skjer i de månedlige rektor møter. Årsrapportering og medarbeidersamtaler. Fylkesmannen vurderer på bakgrunn av de ansattes kunnskap, den tette oppfølgingen kommunalsjef har med rektor på både Midtbygda skole og Siljan ungdomsskole og nå etter hvert informasjon fra barneverntjenesten, at skoleeier har tilstrekkelig informasjon om hvordan skolene gjør personalet i stand til å oppfylle meldeplikten.

På bakgrunn av dette vurderer Fylkesmannen at Siljan kommune har et forsvarlig system for å vurdere og følge opp at skolen gjør personalet i stand til å oppfylle meldeplikten til barnevernet, jf. opplæringsloven § 13-10.

Barnehagemyndigheten

Barnehageloven § 22 gir alle ansatte i barnehagen en plikt til å følge med og melde til barnevernet hvis de ser forhold som kan være skadelig for barnet.

Det er barnehageeiers oppgave å sikre at barnehageloven § 22 følges. Når Fylkesmannen fører tilsyn med denne bestemmelsen, undersøker vi hvordan barnehagemyndigheten benytter sine virkemidler i form av tilsyn og veiledning for å påse at barnehageeier oppfyller lovens krav, jf. barnehageloven §§ 8 og 16.

Den nærmere vurderingen av behovet for bruk av de nevnte virkemidler må basere seg på at barnehagemyndigheten har tilstrekkelig kunnskap om barnehagene oppfyller reglene om meldeplikt. For å tilegne seg tilstrekkelig kunnskap om dette kan barnehagemyndigheten benytte seg av for eksempel samarbeidsmøter med barnehagene og innhente nødvendige opplysninger gjennom ulike former for rapportering, gjennomgang av barnehagenes årsplaner, vedtekter etc.

På bakgrunn av informasjon om barnehagenes regelverksetterlevelse må barnehagemyndigheten vurdere behovet for veiledning og tilsyn. Dette innebærer at barnehagemyndigheten må kartlegge risiko for brudd på regelverket ved bruk av kilder som sier noe om regelverksetterlevelsen. Videre må barnehagemyndigheten vurdere hvilke virkemidler som er egnet til å påse regelverksetterlevelse. Dersom barnehagemyndigheten ikke bruker den informasjonen den har om barnehagene, vil ikke temaene for tilsyn og veiledning være i samsvar med de faktiske behovene. Dette vil igjen medføre at barnehagemyndigheten ikke påser regelverksetterlevelse ved bruk av sine virkemidler som veiledning og tilsyn, jf. barnehageloven § 8 første ledd.

Fakta og observasjoner

Det er to barnehager i Siljan kommune. Begge er kommunale barnehager. Barnehagemyndigheten er organisert under oppvekstavdelingen. Barnehageleder er delegert oppgaver som barnehagemyndighet og barnehageeier for kommunale barnehager. Kommunalsjef for oppvekstavdelingen er øverst ansvarlig for barnehagemyndighet og barnehageleder.

Barnehagemyndigheten skriver årsmelding til kommunestyret. Det fremgår av årsmeldingen hvordan barnehagemyndigheten påser at barnehagene drives i samsvar med gjeldende regelverk. I årsmeldingen vises det til opplæring som er gitt og bruken av BTI-modellen.

Barnehagemyndigheten opplyste at de er i gang med å lage et årshjul for å sikre at viktige temaer blir tatt opp i løpet av et år. Her vil reglene om meldeplikt være relevant som et punkt i årshjulet. Barnehagemyndighetene har ikke tidligere hatt årshjul.

Barnehagemyndighetene har månedlige møter med styrerne i de to kommunale barnehagene. Det skrives referat fra disse møtene, som kommunalsjef oppvekst har tilgang til. Tema som BTI-modellen og meldeplikt kan tas opp. Hver 14.dag møtes de pedagogiske lederne og styrerne. Barnehagemyndighet deltar ved behov. Ca. 4-5 ganger i året møtes avdelingslederne i oppvekstavdelingen i Siljan kommune. Da møtes styrere fra begge barnehagene, begge rektorene, PP-tjenesten, barnehagemyndigheten, barneverntjenesten og kommunalsjef. Barnehagemyndigheten opplyser at det har vært kursing fra barnevernsleder ved flere anledninger på disse felles styrermøtene.

Siljan kommune er kjent med at det fra 01.01.2021 blir krav om at barnehageeierne skal ha internkontroll for å sikre at kravene i barnehageloven blir fulgt. Kommunen er i en prosess med å oppfylle dette kravet.

Barnehagemyndigheten i Siljan beskriver at kvalitetsverktøyet i BTI- modellen er barnehagenes rutine og fremgangsmåte for å melde bekymring til barneverntjenesten. I BTI ligger dokumentet «5 trinn – fra bekymring til melding», som omhandler rutiner for meldeplikten.

Alle ansatte i barnehagene i Siljan kommune, også nyansatte, får opplæring i BTI- modellen. Nyansatte får et eget møte med BTI-koordinator. I tillegg har barnehagene en årlig opplæring i BTI modellen.

Hvert år er tema «de sårbare barna» tema på personalmøte i Loppedåpan barnehage. I den sammenheng benyttes handlingsveilederne i BTI-modellen i drøfting og refleksjon.

Meldepliktskjema finnes på Loppedåpans egne interne nettsider, i tillegg til at slikt skjema finnes på kommunens digitale BTI-verktøy. Barnehagen har i tillegg BTI verktøyet i papirutgave i en perm som er tilgjengelig for ansatte. All relevant informasjon om BTI ligger på kommunens hjemmeside.

Barneverntjenesten er på årlige besøk i barnehagene og forteller om sitt arbeid. I tillegg deltar barneverntjenesten på foreldremøter hvor også BTI-modellen presenteres.

Barnehagemyndigheten oppgir at de har jevnlig og god dialog med begge barnehagene i kommunen og at det blir gitt mye informasjon og veiledning på området både formelt og uformelt.

Av egenvurdering i RefLex antas det at barnehagepersonalet er kjent med plikt til å melde bekymring til barneverntjenesten, men det er mer usikkert om alle ansatte er kjent med den individuelle plikten.

Barnehagemyndigheten opplyser at det gis mye veiledning på område som hører innenfor BTI-modellen og meldeplikt. Det er videre opplyst at barnehagemyndigheten med bakgrunn i informasjon og opplæring vurderer at det er sannsynlig at barnehagene følger meldeplikten.

De opplyser at det ikke finnes rutiner eller system for å undersøke at ansatte har rett kompetanse på dette område, og om veiledningen som gis sikrer at kompetansen opprettholdes over tid. Høsten 2019, etter en samling i regi av Fylkesmannen for barnehagemyndighetene, ba barnehagemyndigheten om å få en oversikt fra barneverntjenesten over antall meldinger de siste år som var sendt fra barnehagene i kommunen. Rapportering viste at barneverntjenesten hadde mottatt 1 melding i løpet av 5 år fra barnehagene i kommunen.

Oppvekstsjef ble orientert, og det ble foretatt en risikovurdering av kompetansen om reglene om meldeplikt i barnehagene. Det bekymret barnehagemyndigheten at det ble sendt så få meldinger fra barnehagene. Barnehagemyndigheten besluttet senhøsten 2019 å gjennomføre et tilsyn med de to barnehagene i kommunen våren 2020. Tilsynet ble ikke varslet før skoler og barnehager ble stengt 13.03.2020. Tilsynet ble som en følge av covid-19 situasjonen utsatt på ubestemt tid. Det er planlagt å gjennomføre tilsyn med meldeplikten i løpet av våren 2021, men planene er ikke konkretisert i form av varsel eller tidsangivelse.

Barnehagemyndigheten opplyste at som følge av dette tilsynet fra Fylkesmannen har temaet meldeplikt fått stor oppmerksomhet i kommunen og i barnehagene.

I egenvurderingen i RefLex og under intervjuene med barnehagemyndigheten og barnehagestyrerne fremkom det at barnehagemyndigheten i Siljan kommune i 2017 og 2019 har gjennomført tilsyn med barnehagene. Det er uklart for barnehagemyndigheten og styrerne om tema meldeplikt var en del av tilsynsmaet.

Vurdering

Fylkesmannen mener at intervjuene med barnehagemyndigheten, saksbehandler og barnehagestyrerne viser at barnehagemyndigheten har en riktig forståelse av vilkårene i barnehageloven § 22. Kommunen som barnehagemyndighet har organisert opplæring og rutiner om meldeplikt i BTI-modellen som kommunen har iverksatt. Vi oppfatter at det er stort fokus på innføringen av BTI overfor nyansatte i barnehagene og at meldeplikten er en del av dette.

Fylkesmannen vurderer at barnehagemyndigheten gjennom faste og jevnlig formelle møter og uformell kontakt med kommunens to barnehager, har et system for å skaffe seg kunnskap om den opplæring, veiledning og drøftinger som ansatte i barnehagen gjennomfører.

Vi har merket oss at alle ansatte har fått opplæring i BTI- modellen og at det skjer systematisk for nyansatte at de også sikres opplæring. På den måten får alle ansatte i barnehagen opplæring i kommunens rutiner og skjemaer for meldeplikt til barneverntjenesten.

Fylkesmannen vurderer at barnehagemyndigheten i Siljan kommune har veiledet eller sørget for veiledning av regelen knyttet opp til reglene om meldeplikt i barnehageloven.

Tilsyn er et virkemiddel for å påse at barnehagene drives i samsvar med barnehageloven, og da i denne sammenheng reglene om meldeplikt til barneverntjenesten. Det er bekreftet i intervju, egenerveringsskjema og øvrig dokumentasjon at barnehagemyndigheten i Siljan kommune ikke har gjennomført tilsyn med om barnehageeier oppfyller pliktene i barnehageloven, herunder reglene om meldeplikt.

Dette begrunnes i flere forhold. Inntil høsten 2019 hadde de ikke et system for å gjennomføre risikovurderinger. Barnehagemyndigheten hadde ikke skaffet seg tilstrekkelig informasjon for å vurdere om reglene som gjelder meldeplikt var kjent for de ansatte. Denne mangel på informasjon medførte at myndigheten ikke hadde informasjon for å risikovurdere om barnehagene var i behov av mer eller annen veiledning, eller om barnehagemyndigheten skulle føre tilsyn med barnehagene.

Barnehagemyndigheten fikk høsten 2019 opplysninger fra barneverntjenesten som viste at det bare var sendt 1 bekymringsmelding fra barnehagene i løpet av 5 år. Det ble opplyst i intervju at barnehagemyndigheten gjennomførte en risikovurdering hvor de konkluderte med at barnehagemyndigheten ikke hadde tilstrekkelig informasjon om ansatte i barnehagene faktisk oppfyller reglene om meldeplikten til barnevernet. Barnehagemyndigheten besluttet derfor å gjennomføre tilsyn med meldeplikten i barnehagene på bakgrunn av denne risikovurderingen.

Fylkesmannen har merket seg at barnehagemyndigheten her har gjennomført en risikovurdering. Vi er kjent med at denne risikovurderingen oppstod etter en konkret opplysning om at det var sendt svært få meldinger til barneverntjenesten. Risikovurderinger er i utgangspunktet løpende vurderinger av sannsynligheten for og konsekvensen av brudd på barnehageeiers plikter i barnehageloven med forskrifter.

Vi er kjent med at barnehagemyndigheten hadde besluttet å føre tilsyn med barnehagene våren 2020, men at det ble utsatt på grunn av Covid-19 situasjonen. Fylkesmannen kunne i utgangspunktet lagt til grunn at barnehagemyndigheten hadde risikovurdert og besluttet å føre tilsyn- men tidsaspektet får betydning og hvilken risiko manglende lovforståelse kan medføre.

Vi har forståelse for at tilsynet, i den første tiden etter skoler og barnehager ble stengt, ble utsatt. Likevel er det uklart hvorvidt et tilsyn skulle skje, siden tilsynet ikke enda var varslet når pandemisituasjonen oppstod i midten av mars.

Etter vår vurdering hadde barnehagemyndigheten flere anledninger og i tillegg alternative måter til å føre tilsyn på, som kunne bidratt til gjennomføring av tilsyn og på den måten påse at barnehagene er kjent med reglene og overholder meldeplikten. Fra høsten 2019 til høsten 2020 har det gått et år uten tilsyn på meldepliktområde som myndigheten etter en risikovurdering hadde funnet nødvendig å gjennomføre i barnehagene. Den omfattende nedstegningsperioden som berørte kommunen sterkt, avtok noe i løpet av våren sommeren og tidlig høst. Etter vår vurdering kunne barnehagemyndigheten ha gjennomført tilsyn i denne perioden. Barnehagemyndigheten hadde også anledning til å gjennomføre skriftlig tilsyn.

Det fremkommer ikke i intervjuet at barnehagemyndigheten iverksatte annen eller forsterket veiledning i reglene om meldeplikt for å avhjelpe eller kompensere for at tilsynet ble utsatt.

Manglende kompetanse hos de ansatte i barnehagen om reglene om plikten til å melde bekymring til barneverntjenesten kan være svært alvorlig og få store konsekvenser for et barn. Det er derfor viktig at barnehagemyndigheten når de hadde vurdert at det var usikkert om meldeplikts reglene var kjent fullt ut for de ansatte, raskt benyttet sine virkemidler for å påse riktig lovkunnskap.

På bakgrunn av dette vurderer Fylkesmannen at barnehagemyndigheten ikke har brukt sine virkemidler i tråd med sine funn etter risikovurderingen.

Fylkesmannen mener på denne bakgrunn at barnehagemyndigheten i Siljan kommune ikke påser at barnehagene i kommunen overholder meldeplikten til barnevernet, jf. barnehageloven §§ 8, jf. 16 og 22.

6. Fylkesmannens konklusjoner

På bakgrunn av dokumentasjon og intervjuer vurderer tilsynet at Siljan kommune har et forsvarlig system for å vurdere og følge opp at skolen gjør personalet i stand til å oppfylle meldeplikten til barnevernet, jf. opplæringsloven § 13-10.

På bakgrunn av dokumentasjon og intervjuer vurderer Fylkesmannen at barnehagemyndigheten i Siljan kommune ikke ivaretar sin myndighetsrolle ved å påse at barnehagene overholder meldeplikten, jf. barnehageloven §§ 8 og 16 jf. § 22.

7. Pålegg om retting

I kapitlene ovenfor har vi konstatert at dere ikke oppfyller regelverket på alle områder. Vi pålegger dere å rette opp følgende, jf. kommuneloven § 30-4:

Siljan kommune som barnehagemyndighet skal gi veiledning og påse at barnehagene drives i samsvar med gjeldende regelverk, jf. Barnehageloven §§8 og 16, jf. § 22.

Dere skal iverksette tiltak for å rette brudd på regelverket umiddelbart. Når påleggene er rettet, skal dere erklære at retting er gjennomført og redegjøre for hvordan dere har rettet.

Frist for innsending er 15.02.2021. Vi vil ikke avslutte tilsynet før dere gjennom erklæringen og redegjørelsen har vist at påleggene er rettet.

8. Dere har rett til å klage

Tilsynsrapporten er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b. Dere kan klage på enkeltvedtaket.

Hvis dere klager, må dere gjøre det innen tre uker. Fristen gjelder fra beskjed om brevet har kommet frem til dere, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Dere sender klagen til oss. Vi har muligheten til å omgjøre vedtaket. Hvis vi ikke er enig med dere, sender vi klagen til Utdanningsdirektoratet som avgjør saken.

I forvaltningsloven § 32 kan dere se hvordan dere skal utforme klagen.

Dere kan be om at vi ikke setter i verk vedtaket før klagefristen er ute, eller klagen er endelig avgjort av Utdanningsdirektoratet, jf. forvaltningsloven § 42.

Dere er part i saken og har rett til innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven § 18.

Med hilsen

Kari Evensen
direktør i Oppvekstavdelingen

Helena Glede
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Mottakerliste:

SILJAN KOMMUNE AVD FOR OPPVEKST	Sentrumsveien 22	3748	SILJAN
SILJAN KOMMUNE ADMINISTRASJON	Sentrumsveien 105	3748	SILJAN